

GAZETA POPORULUI

ABONAMENT

Pe un an 150 Lei
Pentru oficiile publice 200 .
Pentru bănci 500 .
In America 3 dolari

Gazeta Partidului Poporului.

Director:

OVIDIU HULEA

Adresa gazetei noastre este:

Aiud „liceul „Titu Malorescu“.

Prețul unui număr 3 lei.

CĂTRE CETITORI.

„Gazeta Poporului“ s'a tipărit aici în Aiud, din dorința de a veni în ajutorul țărănilor! Ea a fost gazeta, care a dus în cele patru părți ale lumii, tânguirea unei mulțimi despotate de drepturile ei înscrise în lege.

A fost iubită și cetită. Aceasta a și fost toată bucuria noastră. Cu numărul de azi, chiar din dorința de-a sluji mai departe drepturile acestei țărăni, ea se va tipări, fiecare număr în 8 pagini în Alba Iulia, cetatea încoronării, unde în primăvara aceasta se va muta și Prefectura județului.

Conducerea ei, se dă azi în mâna unui iscusit gazetar d. Bălăceanu, venit dela București anume pentru a îngriji tipărirea gazetei.

Conducerea partidului a mai hotărât să schimbe și numele gazetei care se va chema „Gazeta Unirii“ ca un simbol al unirii noastre sufletești, a tuturor Românilor din această Țară.

Fie, ca ceasul în care gazeta noastră, intră sub nou coperiș să fie un ceas norocos, și „Gazeta Unirii“ să fie și pe mai departe neînfricată luptătoare pentru drepturile acelei țărăni din ale cărei drepte dorinți ne-am făcut un cuvânt de evanghelie:

Și fie ca biruința dreptății să se vestească în gazeta, care cu nume nou, rămâne pentru totdeauna a noastră a acelor cari am legănat-o și cari nu vom uita niciodată de ea și de drepturile iubitei noastre țărăni, pentru care nu vom înceta a lupta până la sfârșitul vieții noastre!

Ovidiu Hulea.

La meserii!

Plugarul român este azi ocupat de-o singură dorință: să se vadă intrat în stăpânirea pământului strămoșesc, să i se facă o reformă agrară cinstită.

Dorința este cuminte și dreaptă!

Dar nu-i iertat să ne oprim aici, pentru că reforma agrară mulțumește numai pentru câteva zeci de ani, mulțimea oamenilor dela sate.

Și-atunci se va începe din nou chinul după o bucătură de pâine și poate mulți vor lua din nou în mână; toiagul pribegiei.

Noi trebuie deci să găsim o cale, din bună vreme, pentru ca mulțimea de plugari să poată câștiga un alt izvor de traiu, care legându-l pentru totdeauna de acest sfânt pământ al țării, să-l și mulțumească și să-l ferească.

Noi găsim aceasta cale de fericire numai dacă plugarii — toți câți pot — își vor trimite copiii la meserii,

Prin aceasta se descarcă satele de prea multa mulțime de oameni și pământul rămâne moștenire la mai pușini copii; în schimb orașele capătă o înfățișare mai românească, de cum au azi!

Și banul, care trece în mâna și buzunarul comerciantului și a meseriașului, ajunge astfel în mână românească!

Din zile grele.

de Ion Raftu.

În ziua aceea mohorâtă, fără soare, cu cerul întunecat, am eșit până în capul orașului; îl așteptam pe tata... De câte-ori îl așteptam așa... De câte-ori așteptam cu înfrigurare să se sfârșească zilele săptămânii, apoi Duminica eșeam pe drumul ce coboară din oraș și așteptam, așteptam mult, până ce zăream departe un moșneag voinic, ce se apropia cu pasul măsurat, mă lua apoi și mă înbrășișa și totdeauna îi vedeam în colțul ochilor două lacrimi.

În ziua aceea fără soare așteptam în drumul ce coboară din oraș, și n'am stat mult până m'am întâlnit cu tata...

M'am uitat lung la el, abea-l mai cunoșteam. Pe față i-se săpără brazde adânci, era galben, cu priviri pline de durere; plângea. Eu n'am înțeles... Am simțit numai că în îmbrășișarea lui era mai multa patimă... mai mult foc; parcă în brațele și'n tot ce era a lui fierbea o iubire nemărginită... Eu nu

înțelegeam... L'am întrebat ce face mama, frații mai mici și în loc de răspuns mi-a spus:

— Germanii au ocupat Bucureștii...

Nu știam, și nu înțelegeam durerea lui...

— Tu nu știi, îmi zise, tu ești mic, Bucureștii capitala României a fost ocupată...

— Și asta te face așa îngândurat?

— Vei înțelege și tu mai târziu... mi-a spus printre lacrimi.

Eram atunci la o școală primară ungurească... Durerea lui, pentru mine era de neînțeles, îl știam totdeauna vesel și mai ales atunci când armatele României au trecut Carpații, cu câte bucurie îmi vorbea de ostașii aceea ce pentru mine erau străinii.

Treceam prin oraș și deodată ne întâlnim cu un convoiu de oameni ce purtau steaguri ungurești și sberau cât îi lua gura:

— Bucureștii au căzut. Trăiască Ungaria, Trăiască armafa germană!!

Pe case fâlfâiau steaguri ungurești și germane... Tipărituri cu slove mari își băteau

în ochi. Peste tot un cântec sălbatec, cântec de veselie nebulă:

— Trăiască împăratul, Jos România!

Nu înțelegeam nimic. M'am alipit mai mult de brațul tatălui meu, îl priveam în ochi, moșneagul plângea, apoi s'a aplecat spre mine și mi-a spus încet:

— Și tu ești Român. București e capitala României...

Atunci parcă m'am deșteptat... Eram Român și înțelegeam strigătul mulțimii. Acasă am plâns și am jurat în gândul meu să nu mai învăț la școlă ungurească.

Seara pe străzile orașului s'au aprins lumini, muzicele cântau; o bucurie fără margini stăpânea peste tot.

O veselie sălbatică, urlate nebune, cântece, trompete, bubuituri de arme sfășiau întunerecul. Totul părea un iad ce fierbe în chinuri și veselie. Ascultam îngrozit cântecul mulțimii și din toată marea de glasuri înțelegeam un singur lucru, un singur glas:

— Bucureștii, Bucureștii au căzut...

Dar și meseriașul duce o viață mai ușoară, ca plugarul!

Roadă mânilor lui, n-o bat ploile și seceta, n'o sdrobește ghiața și n'o primejduiește nimic: meseriașul harnic, își capătă sigur și totdeauna plata.

De aceea mai mult ca ori când azi, indemnăm pe fraji noștri plugari să se gândească la cele ce scriem azi la acest loc de frunte și să facă întocmai, pentru că fac bine pentru copiii lor, pentru neamul românesc care nu trebuie să se mulțumească numai cu stăpânirea ei în adevăratul inteles al cuvântului; la stăpânirea tuturor bogățiilor pe cari le are ea!

Deci, fără șovăială: la meserii.

Aiudul Românesc...

Nu de mult s'a dat un ordin al primăriei orașului prin care, firmele comercianților trebuiau scrise în limba românească. Asta, pentru că înainte își băteau în ochi firme scrise într-o românească imposibilă, reclame ce batjocoreau slova românească, fiindcă limba ce o întrebunțau negustorii nu era a noastră, ori era limba românească batjocorită; o spun asta fiindcă nu-mi închipui cum jidanii și toți străinii din Aiud nu au găsit posibilitatea să-și traducă firmele și reclamele așa cum se cere.

Să vă spun câteva exemple de soiul acesta:

La prăvălia D-lui Berkovits o reclamă era scrisă așa: „Noi suntem au 15% mai teftini decât alții.” adică „ei” negustorii (D-lui Berkovits și suita se vând). Alta: *Sofietatea Măcelarilor* scrie la o prăvălie de carne, apoi: *atelierul de ceasornik*, la un ciasornicar. Mai departe să vă dau un

anunț ce a staționat 3 luni de zile în vitrinele prăvălici evreului Berkovits din Aiud:

Anunț.

Să aduc la cunoștințe onorate public, că am lichidat casa meu de amanet cine ar obiect depuse se ridici obiecte până în 15 Novembre, altfel nu mai răspunde.

Cu stimă

Bela Berkovits.

Câte lacrimi s'au vărsat în seara aceea. Bucureștii, nădejdea din urmă nu mai erau...

Trecură luni de zile. Gazetele scriau de Mărășești, Mărăști, Oituz... Mai târziu apoi intrară armatele române, veneau învingătorii și peste tot erau primii cu flori și voe bună.

Intr'o zi la porțile orașului se rădicară porți îmbrăcate în steaguri tricolore, orașul întreg a eșit într'u întâmpinarea ostașilor români.

Au ajuns în sfârșit biruitorii și'n fruntea lor venea un colonel. În oraș apoi s'au așezat și au luat conducerea din mâna Ungurilor. Jandarmeria ungurească a fost desființată și căpitanul ei tot mai purta uniformă veche.

Intr'o dimineață colonelul stătea la masa de scris; ușa se deschise și intră un ofițer tânăr; un copil abea. Se oprește în fața colonelului:

— Să trăiți D-le Colonel.

— De unde vi Neagule.

— Dela jandarmerie.

— Ce vești pe-acolo?

— D-le Colonel, căpitanul ungur, fostul

Aici, nu mai înțeleg și nici nu știu de ce nu s'a aplicat așa cum trebuia ordonanța primăriei. Oare sunt neîncredințat să cred că toți acești streini intenționați ne stălesc limba. Pentru că prea mult tolerăm mojiile acestor Satane, suntem în drept să cerem și noi să se tranșeze odată definitiv această chestiune care nu reclamă mai mult decât o sancțiune a dreptății. Trebuie să vedem că e o rușine pentru întreg orașul nostru, pentru Aiudul românesc că se tolerează aceste lucruri ce în fond au anumite tendințe de dejosire... Am vrea să credem — cum suntem convinși — că autoritățile românești își fac pe deplin datoria. I. R.

Așteptăm să ni se răspundă...

1. Întrebăm, cari sunt motivele pentru cari în comuna *Geoagiul de sus*, oamenii plătesc de iugăr câte 400—500 de lei, câtă vreme în toate comunele din jur se plătește abia ceva peste sută, afară de comuna *Ciumbrud*, unde se plătește suma de 1000 (zi una miie)? Și întrebăm înțelepciunea a făcut să se ia de aici dela *Ciumbrud*, atâta grozavă sumă! Ce fărădelegi ispășesc aceste două comune? Una, că e de-o sărăcie amarnică, iar cealaltă că oamenii din ea, se pot arunca în Mureș, când nu-și mai pot cscunde nedumeririle!

2. Întrebăm dacă este adevărat, că din cele 50 de iugăre, rezerva de pășune a comunei *Galda de jos*, vreau să se facă fermă model, câte vreme vitele oamenilor pot crepa de foame! N'a fost de ajuns că anul trecut au dat pășunea baronului care a spart-o; vreau s-o răpească pentru totdeauna din dreapta stăpânire a oamenilor!

3. Pe ce și-a întemeiat Comitetul agrar hotărîrea sa din 26 Noemvrie 1926 de a rectifică hotărîrea cuminte a Comisiunii județene, care lasă 250 de iugăre fam. *Vincenti Miksa* și cum crede Comitetul agrar, că se va putea executa hotărîrea sa, în comuna *Stremțiu*, acum când terenul este deja defalcat și oamenii stăpâni pe loturi! Vom scoate pentru o singură familie ungurească, 25 de familii românești, sau vom scădea lotul oamenilor din celelalte sate? Ar fi grozav de dureros!

4. Nu se găsește nici o modalitate de a se reveni asupra exproprierii unor moșii de câte 30—108 iugăre din cari s'au infruptat comisiunile de expropriere! Așa în Aiud, Cetea, unde a rămas mărturie o viie pentru felul, în care s'a făcut exproprieria?

5. Când se vor începe în sfârșit lucrările de improprietărire definitive acolo mai vârtos unde este mai ușor ca în *Ciumbrud*, *Rachiș* etc. și când se va face improprietărire în comunele de munte cum este *Geoagiul de sus*, *Gârbova de jos*, *Măgina* etc.

Suntem siguri că dl prefect va urni cât mai grabnic aceste lucrări atât de grabnice și de-atâta amar de vreme lăsate'n părăsire!

comandant al companiei de jandarmi, prin vorbe nechibzuite a batjocorit armata română.

— Cum? Ce-a spus?

— Am auzit eu cu urechile mele până ce vorbea mai multor unguri și le-a spus așa: „Cum armata asta de opincari să ne stăpânească pe noi, niciodată” apoi și-a bătut joc fel și formă de îmbrăcămintea soldaților noștri.

Colonelul fierbea de mânie. Porunci de-odată:

— Să mi-l aduceți pe căpitanul ungur!

— Îndată D-le Colonel răspunse un soldat ce intrase la ordinul său. Peste o jumătate de ceas, căpitanul intră urmat de un soldat în opinci.

— Cine ești D-ta, întrebă Colonelul.

— Nu ști rumânește — zise ungurul —

— Bine, murmură Colonelul, Petre scoate-i încălțămintele!

Soldatul se supuse și scoase căpitanului cismele din piele fină de lac.

Acum scoate-ți tu opincile, îi spuse soldatului.

După ce se îndeplini porunca, colonelul vorbi:

O Afacere Rușinoasă.

Ne pare rău că trebuie să vorbim de o afacere din cale afară murdară, care nu face cinste ci umple de noroiu pe toți cei ce au avut amestec ori au patronat-o

Pe scurt faptele:

Expirând termenul arândării unei case de toleranță din Aiud, un nou patron a vrut să-și instaleze în acelaș local un nou bordel. În acest sens ajutat de-un avocat naționalist, deputat cu numele dr. Emil Pop a făcut o cerere primăriei..... Hotărârea primăriei — foarte dreaptă — a fost nefavorabilă cererii. Cazul a ajuns la prefectură. Dl. Stoica, prefect, indus în eroare de un liberal a casat hotărârea primăriei.

În fața acestor lucruri, un om cinstit scandalizat de procedeu, a făcut apel la Consiliul superior administrativ. Acesta pe motive foarte juste a anulat decizia prefecturii și-atunci gândiți-vă; — avocatul deputat naționalist, face apel la curtea de Apel, așa că afacerea cu patronul localului reprezentat prin deputatul naționalist ajunge la curtea de apel. Frumoasă afacere nu-i vorbă. Dealtfel noi nu comentăm. Dl deputat, avocat naționalist are procură semnată de patronul unui local de prostituție...

E vorba de o afacere de câteva mii... Rușinea? Asta n'are afacere.

Ne nără un lucru; Dl deputat crede că e moral și cuvincios să lupte pentru instalarea acestui lupanar în apropierea școlii de arte și meserii și în centrul orașului?

Dăi înainte D-le deputat, ai la dosar o faptă frumoasă. Să trăești măriata avocat și reprezentant al țărănimii și luptător al cauzei drepte...

Înainte D-le avocat... câteva mii de lei, asta-ți aduce cinste Ura'!

ix. igrec.

— Petrecerea românească din Aiud.

În seara zilei de 5 Martie Societatea plugarilor și muncitorilor în fruntea cărora se află D-ul Ovidiu Hulea, a aranjat o frumoasă petrecere unde au luat parte mulți intelectuali și plugari din Aiud și jur, Petrecerea ăa fost frumos reușită. S'au jucat mai multe piese de teatru de cătră tinerii plugari și muncitori. După teatru a fost dans până în zori.

— Acum schimbați; dă-i căpitanului opincile și tu ia cismele.

Căpitanul privi aiurit, nu știa ce să creadă. Soldatul îi spune în ungurește ordinul colonelului și vrând nevrând trebui să-l îndeplinească. Căpitanul își trase opincile și la un semn al colonelului, a eșit.

Pe stradă toți îl priveau mirați și nimeni nu știa pentru ce căpitanul de eri, poartă opinci... o știa el mai bine decât toți.

Nu trecu multă vreme și veni o știre aducătoare de multă bucurie...

Românii au intrat în Budapesta.

Citeam ziarele:

„Pe casa țării din capitala Ungariei, pe cetatea nebiruită a ungarismului, Românii au înălțat drapelul țării noastre. Armatele lui Ferdinand au pecetluit biruința cu bătălia din urmă.”

Mă gândeam atunci la alte vremuri și-mi aminteam durerea, lacrimile și suferințele trecutului, atunci când pe străzile orașului se auzea cântecul sălbatic a celor ce sărbătoreau ocuparea capitalei României... Bucureștii...

Ion Raftiu.

Mai de mult.

Când armatele române intraseră pentru întâia oară în război; s'a dat poruncă să fie întemnițați preoții români din Ardeal. Porunca s'a dat dela Budapesta și s'a îndeplinit; o știm cu toți, cunoaștem toți durerea celor ce plecau, petrecuți de mame, feciori și fete.

Intr'o zi o trăsură s'a oprit înaintea prăvăliei Dlui Fenichel din Aiud. Doi jandarmi duceau un preot la gară.

Era preotul din Măgina. L-am privit și era senin nepăsător. Poate nu-și cunoștea încă soarta. Am întrebat jandarmul:

— Unde-l duceți?

Mă privi jandarmul mirat apoi mi-a spus:

— La Șopron.

Jandarmul a intrat apoi în prăvălia lui Fenichel pentru a-și târgui.

Am ascultat și-mi aduc aminte; evreul s'a apropiat de jandarm, l-a cinstit cu o cutie de țigări apoi l-a întrebat:

— Unde duceți cănele asta?

— La Șopron răspuse jandarmul.

— La Șopron? N'ar trebui! Dece nu-l spânzurați aici? Se găsea un ștreang. Așa a răspuns Dl Fenichel apoi îndreptându-se spre trăsura, în care stătea preotul Măginei l-a scuiat în față...

Sunt lucruri adevărate ce pot fi ușor dovedite. Eu nu înțeleg însă cum cest jidan obrasnic a rămas nepedepsit, Ori nu s'a găsit o lege românească pentru a pedepsi obrasnicia acestui necinstit? De altfel mulți au făcut așa ca Fenichel și azi se plimbă imbuibați, imbogățiți pe străzile orașului.

Adevărul;

Până ce sângele românesc se vărsa pe câmpurile de bătae streinii și jidani de teapa lui Fenichel au făcut avere batjocorindu-ne neamul.

Ion Rațiu

Telefonul „Gazetei Poporului”.

Pentru gazeta „Alba-Iulia”

Unii, au interpretat greșit articolul Dlui Ion Rațiu din No. 14 al Gazetei noastre, intitulat „Răvașul din urmă pentru gazeta Alba-Iulia” finem să spunem că în acest articol autorul n'a intenționat să jignească pe nici un partizan al naționalilor din județul Alba, totul a fost scris pentru cei ce scriu gazeta „Alba-Iulia”... Să fim înțeleși, Asta spre știre și conformare.

Redacția.

Știrile în privința articolului Dlui Dr. Dărămuș le tratăm de mincinoase...
Salutări.

Sfaturi pentru Pomicultori.

Afară de insectele (omidele) stricăcioase, pe cari le am descris mai înainte, pomii mai au și alți dușmani.

Dintre aceștia sunt mai însemnați, următorii:

Sfredelitorul mugurului și sfredelitorul bobocilor de flori. Aceștia sunt insecte (gândaci) de mărimea unei jumătăți de sămânță de cânepă, și au trombă (bot lung). Sfredelitorul mugurului sfredelește numai mugurii roditori, prin, în Iunie, Septembrie ori Octombrie, și așează câte un ou în mugur. Viermele care crește din ou, mănăcă (roade) mugurul pe din lăuntru, și astfel să prăpădește cu totul întreg mugurul (ochiul) roditor.

Sfredelitorul bobocilor de flori, așază mai ales în bobocii florilor de meri, câte un ou, și viermele care crește, roade și aici partea din lăuntru (inima) dela bobocul de floare. Acești boboci de flori, nici când nu se deschid (nu înfloresc) ci se uscă și rămân așa nchiși și în ei se scutește viermele gândacului,

care s'a prefăcut în nimfă (păpușe) Gândaci cu trombă (cu bot lung) cari cresc din nimfă (păpușe), se așează la rădăcina pomului în pământ, ori sub coaja crepată a pomului, până pe vremea când se înperechează. Apărarea în contra lor, o facem în modul următor:

Pe timpul când dau mugurii, așezăm sub pomi ciarciafuri (lepedee) și apoi scuturăm bine crengile cu flori, ca astfel să cază jos gândacii de pe muguri, și apoi îi adunăm și îi opărim cu apă fierbinte. Ori se poate face și așa, că strivim (turtim) cu degetele viermele în mugurii (bobocii) cari încep să se usuze. Aceasta o putem însă face, mai ales la pomii mici (pitici), ori cari nu sunt prea înalți.

Trebuie să se știe, că în unii ani gândaci aceștia, ne nimicesc toată roada merilor.

Ca să împiedecăm această pagubă trebuie să repetăm scuturarea crengilor, tot la 2—3 zile, și mai ales în ceasurile de dimineața, când acești gândaci sunt pe jumătate amurțiți.

Dacă avem pomii în grădina de lângă casă, atunci e foarte bine ca să lăsăm în grădina galițele, și mai ales cloșca cu pui, pentru că acestea pustiesc foarte bine gândacii și viermii.

Păduchele de sânge (Păduchele lănos). se face mai ales pe meri dar pe aceștia s'a sporit așa de mult încât e foarte răspândit.

Ori cine îl poate cunoaște, pe crengile rănite (lovite) a merilor, ca nește pete albe lănoase, ori ca umflături pe crenguțele grase și tinere de 1 an, aceste locuri dacă le apăsam, iesă o zamă roșietică.

Paguba făcută de ei stă din aceia că insectele mărunte, cari se sporesc foarte mult și foarte repede, se așează cu grămadă pe locurile rănite (despoiate) în locul crengilor tăiate proaspăt, ori pe lugeri tineri a pomilor și sug vлага (mărza) pomilor.

Prin aceasta pomii (mai ales cei tineri) slăbesc foarte mult, și în 3—4 ani se prăpădesc.

Aceste insecte, se așează de pe trunchiul pomului, și pe rădăcina principală, și pe rădăcinile laterale de unde numai cu mare greutate se poate stărpi.

Păduchele scutelat (păduchele panțerat) se află pe toți pomii, dar mai ales pe pruni, și după cum s'a văzut în anii din urmă cauzează nimicirea prunilor.

Credem că îl cunosc toți cari se ocupă cu pomăritul:

Se găsește lipit pe crengile tinere a pomilor, în formă de jumătate sămânță de cânepă, pe care dacă o mișcăm de la loc vedem sub ea o mulțime de insecte mărunte ca firele de prăv.

Apărarea în contra păduchelii de sânge și în contra păduchelii scutelat se face cu emulziune de petrolu, ori cu preparatul numit „ENDA”

Emulziunea o putem pregăti acasă; preparatul „Enda” se poate cumpăra în cutii de 1, 2, 5, kilograme, cu 80 Lei kilogramul. se găsește mai în toate băcăniile.

Modul cum se face pustiirea acestor păduchi îl vom descrie într'un articol viitor.

Reun. de pomicultură

Cum pregătim gunoiul artificial.

Sătenii noștri știu să-și îngrășe pământul cu băligar de vite, sau gunoi pregătit anume în grajd.

Nu totdeauna are omul destul gunoi de acesta și de aceea socotim că-i folositor, să învățăm pe țărani, să facă un gunoi artificial care îngrășă pământul tot atât de bine ca și cel natural. Acest fel de gunoi se prepară în modul următor:

Se așterne un strat de paie de 30 cm. înălțime, se presară pe el var nestins și se stropește cu apă. Un alt strat le fel, se așază peste cel dintâi, și tot așa mereu până ce se face un soi de căpiță fără vârf, înaltă de trei metri.

Se pregătește apoi o soluție de sulfat neutru de amoniu. Sulfatul neutru de amoniu e un fel de sare, care se poate comanda dela toate drogheriile mari. Un kilogram din

această sare se topește în cinci litri de apă. Cu apa aceasta se stropește bine căpița așa încât paiele să se ude toate. După câteva zile, paiele încep a să încălzi și la două, trei luni se capătă cel mai bun gunoi pentru țarină.

În felul acesta numai trebuie să dăm paiele întâi vitelor ce le mănânce și să adunăm apoi bălegarul în gropi.

Gunoiul artificial, pregătit în modul arătat mai sus, nu face buruieni și e mai bun decât cel de grajd.

S'a făcut încercări pe o bucată de pământ împărțită în 3 părți deopotrivă de mari.

Una a fost îngrășată cu bălegar, alta cu îngrășăminte chimice și gunoi pregătit în groapă, și a treia cu gunoiul artificial de care am vorbit. S'a semănat apoi cu ovăs pe câte trele bucățile.

Bucata de pământ îngrășată cu băligar a dat 16.6 măji de grăunțe la hectar și 41 măji de paie. Bucata cu îngrășăminte chimice a dat 23.6 măli grăunțe la hectar și 54 măji de paie. Bucata îngrășată cu gunoi artificial din cel pe care am arătat că se poate face din paie, a dat 25.3 măji de grăunțe și 40 măji de paie.

Sătenii noștri cari n'au destul gunoi dela vite să-și prăgetească din vreme gunoi artificial în modul arătat aci. „Realitatea” Cluj.

ȘTIRI

— **Revoluția din China.** Ultimele știri din China sosite la Londra, spunău că al 1 Martie trupele din provincia Shantung continuau să sosească la Shanghai în număr mare. Armatele din Nord au organizat o puternică linie de apărare la distanță de șase kilometri dela pozițiunile britanice. Se anunță din Shanghai sosirea a 1000 de marinari britanici, cari fac parte din batalionul rega de marină, care a părăsit cu vasul „Minnesota” — Portsmouth — la data de 26 Ianuarie; acestea sunt primele trupe engleze care sosesc direct din Anglia. Acum urmează a sosi în China un alt batalion de marină, care va debarca la Shanghai numai în cazul când prezența lui va fi de lipsă până atunci, se vor opri la Hongkong.

— **Bae de sânge.** Ziarul „Humanité” anunță că fascistii ar fi organizat în portul Neapole o bae de sânge ge un vapor francez care trebuie să ducă în Franța un grup de italieni nefascisti. Fascistii ar fi năvălit pe vasul francez, unde au ucis sub ochii comandantului vasului pe 9 inși din grupul de Italiani, care se grăbeau să părăsească patria.

— **Numire.** În postul de notar comunal al Gârbovei a fost numit Dl Ioan Drăgan.

— **Omul care-și omoară 3 soții.** Curtea cu jurați din Leipzig a condamnat la moarte pe fierarul Friedrich Hahn, care a omorât succesiv cele trei soții ale sale. Pedepsa i-a fost apoi comutată în muncă silnică pe viață.

— **Bogația americană.** Creșterea remarcabilă a bogăției americane, în ultimi 5 ani e minunată. Venitul total al Statelor-Unite, bătând toate recordurile, se apropie de 90 miliarde de dolari față de 63 miliarde în 1921, deci o creștere de 27 miliarde în 5 ani. Venitul mediu pe cap de locuitor e de 770 dolari cu o treime mai mult ca în 1921, după banii noștri luând cu 200 Lei dolarul 154.000 Lei.

— **Nenorocire.** La Johannesburg, în Transvaal, 35 lucrători dintr'o mină de diamant au fost îngropați sub dărâmurile pereților minei. Dintre aceștia, numai 7 lucrători au fost salvați. La Cambridge, în Englitera, a deraiat un tren de persoane: 40 morți și mai mulți răniți.

Citiți și

Răspândiți

GAZETA POPORULUI

— Două furturi într-o noapte la Aiud. În noaptea de 6—7 Martie mai mulți necunoscuți au intrat în casele D-lui Dr. Ion V. Vancea, furându-i 6000 Lei împreună cu diferite acte de valoare.

În aceeași noapte au intrat în prăvălia pantofarului Zabolai, furându-i 15 părechi de încălțăminte în valoare de 12,000 Lei Până acuma nu s'a putut da de urmele lor.

— D. Prof. N. Iorga la institutul franței. D. prof. N. Iorga, membru al Institutului Franței, a făcut, o comunicare la Academia de inscripții, prezidată de d. Solomon Reinach, asupra lucrării comisiei monumentelor istorice din țara noastră. D-sa a prezentat un mare număr de fotografii reprezentând foarte interesante frești scoase la iveală în ultima vreme la Cozia, Cetatea Albă, Snagov, Șubești și a arătat elementele originale ce le aduc aceste frești în pictura bisericească. Membrii Academiei au arătat mult interes pentru aceste descoperiri, iar d. Reinach a mulțumit d-lui profesor Iorga pentru raportul său. Merită reținut faptul că d. profesor a fost delegat de Academie să o reprezinte la congresul de bizantinologie ce se va ține în curând la Belgrad. Este încă o dovadă de înaltă considerațiune de care se bucură în capitala Franței d. profesor N. Iorga.

— Noui lupte în Maroc. Ziarele pariziene anunță din Rabat că o luptă inversunată s'a încins între trupele spaniole și oastea din Maroc, care s'a revoltat. Spaniolii au avut treizeci de morți.

— Cutremure. Ziarele vieneze anunță că în Bulgaria s'au resimțit mari cutremure de pământ. În regiunea Kasticia, câteva case s'au prăbușit.

— 160 milioane lei pentru o faptă bună. Revista „Realitatea” din Cluj scrie: Dr. Frank E. Clark, preot pocăit din America în etate de 64 ani și-a primit răsplata eroismului după 13 ani. De fapt zilele acestea a fost înștiințat de un tribunal American că a fost făcut moștenitorul a 800 mii dolari, cam 160 milioane lei. Bani i-au fost lăsați de Villard Bassett care a murit nu de mult la New-York. Bassett avea două nepoate. În toamna anului 1914 el călători împreună cu nepoatele sale din Australia în spre America. Marea era foarte agitată. Fetițele veghiau furia valurilor când la un moment dat un puternic val le repezi jos de pe bord și se pierdură în valuri. Dr. Clark s'a aruncat fără multă cugetare după ele. Găsindu-le el a putut să le menție deasupra apei până la lăsarea unei luntre care i-a salvat. Nepoatele au murit înaintea unchiului, și Bassett a lăsat toată averea sa d-rului Clark. Dr. Clark locuiește într-o modestă casă și când i-s'a adus știrea moștenirii a răspuns că va continua să predice evanghelia și nu se va despărți de turma asupra căreia păstorește de 33 de ani.

— Furtul din Sremțiu. În zilele trecute necunoscuți au intrat în cospodăria d-lui Mitrea Dumitru, furându-i cam, 30 ferdele de grâu. După toate cercetările făcute din partea jandarmilor nu s'au putut afla hoții.

Redactor-respnsabil:

ION RAȚIU

CINEMA „PRINCIPELE CAROL”

PROGRAM:

Joi, la 10 Martie

Cea mai mare creațiune a filmelor

D-șoara secretară

Un film foarte plăcut în 8 acte.

In rolul principal:

Norma Shearer

Repr. Joi la 5, 7 și 9 ore.

La măcelăria

Ștefan Incze

din Aiud, Piața Regele Ferdinand No. 19.

Se capătă zilnic cea mai bună calitate de carne de vită, de vițel, de porc, unsoare topită, slănină afumată și proaspătă de topit. Mezeluri proaspete și bune se capătă întotdeauna, cu prețurile cele mai reduse.

Cercetați și vă convingeți!

ROMÂNII! Sprijiniți industria românească!

Comandați numai la

PETRU CRIȘAN

mecanic

Str. Unirii No. 2. AIUD. Str. Unirii No. 2.

Execută prompt și estin în atelierul său propriu, orice reparații de mașini de treierat (îmblătite), mașini de cusut, biciclete și alte obiecte tehnice. Face din nou și reparaază cuptoare din fier, pluguri și alte lucrări mecanice la edificii.

Cunoașteți cea mai estină mașină de scris din lume? Dacă nu, veniți până la prăvălia

WIEDER

ori dacă stați în Provincie trimiteți o scrisoare și veți primi prospectul gratuit. Tot aici se găsesc toate obiectele de electricitate, ca fier de călca, samovare, aranjări de sonelli etc. Aici se află și piese pentru Radio, cu prețuri reduse

ADOLF WIEDER mecanic

Aiud. Str. Avram Iancu 49.

Români!

Faceți reclamă în „GAZETA POPORULUI” care se citește în satele a lor trei județe.

Cine vrea haine frumoase, elegante și moderne, atât civile cât și militare, nu le poate procura decât la **croitoria modernă** alui

Alexandru Vălean

Aiud, P. Reg. Ferd. No. 15. (lângă podul prefecturii)

Aici se lucrează după ultima modă franceză și engleză și cu prețurile cele mai moderate.

Se pregătesc și chipiuri pentru elevi.

Cercetați și vă convingeți!

Funcționari și Elevi la ori ce comandă au reducere de **20%**.

SCHOPPELT și BAUER

fierărie

Telefon 61. AIUD. Telefon 61.

Furnizează toate categoriile de tinichea, fier, precum și diferite scule mecanice, tâmplărie, arme de vână, cartușe revolvere, bricege, briciuri, patine pentru iarnă, skiuri, sănii pentru copii etc. etc.

„ROMÂNUL”

Insoțire generală, economică, industrială și comercială S. P. A.

AIUD.

Izvorul cel mai estin de cumpărare, unde aflați: coloniale, rom, vin, și tot felul de beuturi. Petroleu de lampă, ulei de uns, ulei de zilindru, tavată și benzină pentru mașini de îmblătite etc.

Piatră vânăta 98—99% și rafie de legat vie.

LIBRĂRIE, asortată cu tot soiul de hârtie, cărți rechizite de școală și de biuou.

Români, cumpărați numai dela „Românul”!

„COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR”

AIUD.

Secția de librărie: Cea mai bine asortată cu toate rechizitele de școală, articole de birou și cărți literare.

Secția de manufactură

vinde cu prețurile cele mai convenabile toate articolele

aparținătoare aci.

Violine dela Lei 450 până la Lei 5000.